

följande dag till Köpenhamn och förevisade lungorna efter förberedde djur för professor Bagge, hvilket hade till följd, att professor Bagge, åtföljd af läraren vid Veterinær- og Landbohøjskolen doktor Bang och Corpsdjurläkaren Webring, den 12 december afreste till Solbæk och lät döda 2 sjuka ogar bland dem, Christer Jensen inköpt paa marknaden i Brigstad den 12 november 1880, och vid obduktion af dessa djur konstaterade professor Bagge, att djuren lidit af elakartad lungsjuka, hvarföre öfriga från Sverige införda djur slagades den 13—14 december samt de 27 inhemiska nötkreaturen, som stodo i samma stall, den 16—17 december. Af de nedslagade kreaturen iaktogs vid obduktion hos de 20 från Sverige införda djuren, att 5 lidit af elakartad lungsjuka, 6 af tuberkulos i ringa grad, och 9 varit friska, hvaremot intet af de inhemiska djuren varit angripet af lungsjuka.

Sjukdomsprocessen ifall hos 4 af de 5 kreaturen, som varit angripna af elakartad lungsjuka, haft så ringa utbredning i lungorna, att professor Bagge antog, att processen endast varat i omkring 3 veckor, hvaremot hos det 5:e kreaturet, der hepatizationen intog en omkrets af ungefär en hands storlet uti ena lungan, processen ansågs hafva utvecklats under en tid af omkring 6 veckor.

Ytterligare blefvo tvänne nötkreatur — en ko och en tjur — som blifvit införda från Sverige sedan länge tillbaka än senaste marknad hölls i Brigstad, dödade i Solbæk på grund deraf, att de under några dagar varit inställda uti ett stall, der ofvan anförda 20 ogar förut stått, och vid den af professor Bagge företagna obduktion, som jag blev i tillfälle att öfvervara, förefunnos inga tecken till elakartad lungsjuka, endast hos tjuren förekom i spetsen af höggra lungans främre flit en liten härd af bronko-pneumoni jemte atelektasi.

Af de kreatur, som, förutom de ofvan nämnda, inköptes i Brigstad af danske handlande, fördes en del omedelbart från Malmö till England, andra från Köpenhamn till England, och de öfriga transporterades till Nyvang, Ringsted, Slagelse och till Solland, hvarest de, jemte de nötkreatur, med hvilka de så till sammans, skola hållas under „offentligt tillsyn“ i 6 månader och derunder en gång i månaden besigtigas af veterinär. Bland dessa kreaturbesättningar hade intill den 31 siftilidna december, då jag lemnade Seland, intet fall af elakartad lungsjuka förekommit.

Såsom ofvan blifvit nämnt, hade Danmarks veterinärfyktus den 12 siftilidna december konstaterat den elakartade lungsjukans närvaro bland de från Sverige införda nötkreatur, som tillhöde handlanden Christer Jensen i Solbæk, men tillfölje deraf, att nämnda sjukdom veterligen icke förekommit i Sverige sedan 23 år tillbaka, hade man inom pressen i Danmark framställt den förmodan, att den ifrågavärande sjukdomen i Solbæk skulle vara en enkel kroupös lunginflammation af icke smittosam natur och framkallad genom den vanvård, hvarföre djuren voro utsatta under transporten från Brigstad till Solbæk. Med afseende härpå kan det icke tillkomma mig att bestyrka eller förneka riktigheten af den diagnos, som Danmarks veterinärfyktus stälde vid förevarande sjukdomsfall. Jag anholder endast att för egen del få yttra några ord om sjukdomsprocessen i lungorna efter de djur, som blefvo dödade i Solbæk, såvidt jag kunde uppfatta densamma vid den undersökning, jag genom professor Bagges og doktor Bangs beredvillighet blef i tillfälle att anställa, och med tillöd af hvad jag förut i utlandet iakttagit å levande djur samt hos lungor efter djur, angripna af ifrågavarande sjukdom.

Jag förutsticker dock den anmärkningen, som för hvarje saken är nog samt bekant, att den elakartade lungsjukan icke uppkommer genom vanvård, förflintning, ofunda fodermedel o. s. v., utan endast genom smitta från djur, som äro angripna af sjukdomen. Det torde lätt för hvar och en framgå, att en specifik orsak måste finnas, då man erinrar sig, att sjukdomen endast 2:ne gånger förekommit i Sverige, nemligen 1847—48 i Skåne, Halland och Småland samt 1857 på en egendom i Västergötland, och båga gångerna införd med Nyrshireboskap från Skotland, hvarest sjukdomen är stationär sedan en del år tillbaka. Hade så allmänt förekommande sjukdomsorsaker som hämmad hudutdunstning, ofunda fodermedel, vanvård o. s. v. kunnat framkalla elakartad lungsjuka, då borde väl sjukdomen vara allmän i vårt land sedan många år tillbaka. I åtskilliga andra länder har förhållandet varit enahanda, så t. ex. infördes sjukdomen till England 1845, efter upphäfvandet af importförbudet, med holländsk boskap, 1850 till Finland med Boigtländer-boskap, 1860 till Norge med Nyrshire-boskap, 1858 till Australien med engelsk boskap och 1859 till Amerika med holländsk boskap.

Vid obduktionen af de fem ogar, som varit angripna af elakartad lungsjuka, hade man tillvaratagit några stycken af lungorna, hvilka förvarades i 2:ne lektrufor på veterinärskolan i Köpenhamn, och tillika hade man tillvaratagit några smärre stycken, hvilka i först tillstånd blifvit härdade i sprit för att användas vid mikroskopisk undersökning. De först nämnda delarna af lungorna voro visserligen, då jag undersökte desamma, något föruttnade, men i åtskilliga delar var dock inflammationsprocessen väl bibehållen.

Uti nämnda lungdelar var pleura normala lungsubstansen fast, ej luftförande; vid genomskärning företebde snittytan ett marmoradt utseende. Den interlobulära bindväfven var genom